

ประมวลจริยธรรม

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่
ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ บัญญัติให้มีประมวลจริยธรรมเพื่อกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท โดยให้มีกลไกและระบบในการบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ และครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมนี้

“กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” หมายความว่า ประธานกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“คำนิยาม” หมายความว่า สิ่งที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจแล้วกำหนดการกระทำของตน

“จริยธรรม” หมายความว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎของศีลธรรมสำหรับ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติจะต้องยึดถือและปฏิบัติ

หมวด ๒
ปณิธานและอุดมการณ์

ส่วนที่ ๑
ปณิธาน

ข้อ ๓ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ มีความปรารถนา มุ่งมั่นและตั้งใจ
จะปกป้องคุ้มครอง สนับสนุนและส่งเสริมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค
ของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย
หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

ส่วนที่ ๒
อุดมการณ์

ข้อ ๔ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครอง ตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทย มีพันธกรณี
ที่จะต้องปฏิบัติตาม และจะยึดมั่นในหลักนิติธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติ
และประชาชน

หมวด ๓
มาตรฐานจริยธรรม

ส่วนที่ ๑
มาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

ข้อ ๕ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่น
ในมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ๕ ประการ ดังนี้

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริตและรับผิดชอบ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัยและไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ส่วนที่ ๒

มาตรฐานจริยธรรมขององค์กร

ข้อ ๖ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ข้อ ๗ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในการรักษาไว้ และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ

ข้อ ๘ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในการเป็นพลเมืองดี เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๙ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องรักษาชื่อเสียง และภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวมและไม่ประพฤติตนอันก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติภูมิ ของตำแหน่งหน้าที่

ข้อ ๑๐ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถด้วยความเสียสละ ทุ่่มเทศติปัญญา ความรู้ความสามารถ ให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ประเทศชาติ และประชาชน

ข้อ ๑๑ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องมุ่งแก้ปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว มีจิตสำนึกการให้บริการและไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งมุ่งเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานและประชาชน

ข้อ ๑๒ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุภาพ เรียบร้อย มีอัธยาศัย

ข้อ ๑๓ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องรักษาความลับของทางราชการ ที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับโดยเจ้าหน้าที่ จะกระทำไม่ได้เมื่อมีอำนาจหน้าที่ หรือเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

ข้อ ๑๔ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องรักษาและเสริมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ร่วมงาน พร้อมกับให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในทางที่ชอบ

ข้อ ๑๕ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ต้องไม่ใช้สถานะ หรือตำแหน่ง ไปแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะ เป็นประโยชน์ในทางทรัพย์สิน หรือไม่ก็ตาม ตลอดจนไม่รับของขวัญ ของกำนัล หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ร้องเรียน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ อันอาจเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตน เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมชาติหรือการให้ตามประเพณี ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๑๖ เจ้าหน้าที่ต้องประพฤติตนให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์อันดี ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามเพื่อนร่วมงาน ต้องไม่ปิดบังข้อมูลที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงาน และไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน รวมทั้งต้องมุ่งมั่นทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

หมวด ๔

กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๑๗ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ ต้องประพฤติปฏิบัติ และวางตนอยู่ในกรอบประมวลจริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี ควรแก่การยกย่องให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนทั่วไป ทั้งนี้ ให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำกับดูแล การประพฤติปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๑๘ กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่ามีเจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบพิจารณา ดำเนินการ

กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่า เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ

กรณีมีการร้องเรียนหรือปรากฏเหตุว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติคนหนึ่งคนใดประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เหลืออยู่เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการ

ข้อ ๑๙ กรณีที่มีการร้องเรียนตามข้อ ๑๘ ให้ผู้ร้องทำเป็นหนังสือและอย่างน้อยต้องระบุรายการชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ร้อง พร้อมทั้งระบุข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ให้ชัดเจน หากคำร้องใดไม่มีรายการข้างต้น ผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการจะไม่รับเรื่องไว้พิจารณาก็ได้

กรณีมีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนหรือเหตุที่ปรากฏตามข้อ ๑๘ โดยเป็นเรื่องร้องเรียนหรือเหตุดังที่ได้อ้างไว้แล้ว ได้เคยพิจารณาแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม่มีการฝ่าฝืนและได้ส่งยุติเรื่องไปแล้ว กรณีเช่นนี้ผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการจะไม่รับเรื่องไว้พิจารณาก็ได้

ข้อ ๒๐ การดำเนินการตามข้อ ๑๘ ให้ผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน แต่ไม่เกินห้าคน เป็นผู้ดำเนินการสอบสวนทางจริยธรรม

ข้อ ๒๑ หากดำเนินการสอบสวนตามข้อ ๒๐ แล้ว ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๘ ส่งยุติเรื่อง แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๑๘ ส่งลงโทษผู้ฝ่าฝืนตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๒๒ การดำเนินการทางจริยธรรมตามข้อ ๑๘ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ ให้นำแนวทางและวิธีการสอบสวนตามกฎหมาย ก.ร. ว่าด้วยวินัยและการสอบสวนพิจารณาซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ การสั่งการของผู้รับผิดชอบพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๒๑ ให้ถือเป็นที่สุด เว้นแต่จะปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังที่อาจทำให้ผลการสั่งการนั้นเปลี่ยนแปลงไป หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นเป็นอย่างอื่น

หมวด ๕
ขั้นตอนการลงโทษ

ข้อ ๒๔ เมื่อมีการดำเนินการสอบสวนทางจริยธรรมและมีการสั่งลงโทษตามข้อ ๒๑ แล้วให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าว โดยไม่ชักช้า

ข้อ ๒๕ การประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ จะถือเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับตำแหน่ง ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติ และความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน และเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา

ข้อ ๒๖ การประพฤติปฏิบัติฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีอันมิใช่เป็นความผิดทางวินัยหรือความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามควรแก่กรณีเพื่อให้มีการแก้ไขหรือดำเนินการที่ถูกต้องหรือตัดเตือน หรือนำไปเป็นเงื่อนไขสำคัญเพื่อประกอบการพิจารณาการแต่งตั้ง การเข้าสู่ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือการพิจารณาความดีความชอบ หรือการสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนนั้นปรับปรุงตนเองหรือได้รับการพัฒนา แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๗ กรณีเกิดปัญหาในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ